

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

Esitysluonnos sisältää muutoksia, joilla toteutuessaan on vaikutuksia kuntalaisten jätehuoltoon sekä kunnan viranomaisten toimintaan. Jätteiden lajittelua ja erilliskeräystä koskevilla muutoksilla pyritään saavuttamaan EU:n kiristyvät kierrätystavoitteet

Esitysluonnos on rakennettu siten, että lukuisat eri lainkohdat muodostavat kokonaisuuden; jos yhtä kohtaa (esim. kuljetusjärjestelmä) muutetaan päinvastaiseksi, olisi koko kokonaisuus mietittävä uusiksi.

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

- ei huomautettavaa

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

- jätteenkuljetuksen järjestämisen osalta Joensuun kaupunki kannattaa ehdotusta kiinteiden jätteiden kuljetuksessa siirtymistä yksinomaan kunnan järjestämään kuljetukseen. Muutos selkiyttää toimintaympäristöä ja on tärkeä edellytys kierrätystavoitteiden saavuttamisessa

- Kiristyvien erilliskeräysvelvoitteiden tehokas toteuttaminen ja seuranta edellyttää esitettyä kiinteiden jätteiden (sekajäte, biojäte ja pakkausjätteet) kuljetuksen säätämistä yksinomaan kunnan järjestämisvastuulle. Kuljetusjärjestelmä linkittyy pakkausjätteen tuottajavastuun toteutusta

koskevaan ehdotukseen (49a-d §) sekä edellytykseen kunnan jätemaksujen kierrätykseen kannustavuudesta (78 §). Mikäli jätteen kuljetusta ei ehdotetulla tavalla säädetä yksinomaan kunnan tehtäväksi, ei kunnalla ole mahdollisuutta käyttää taloudellista ohjausta jätetaksoituksessa.

- Jätteenkuljetuksen järjestämisestä on kiistelty Suomessa kymmeniä vuosia. Tämä on hidastanut ja vaikeuttanut kunnan jätepalveluiden kehittämistä. Nykyisen lain voimaan tulon (1.5.2012) jälkeen kuntien jätehuoltoviranomaisten tekemistä kuljetusjärjestelmäpäätöksistä on käsitelty kymmeniä valituskierrroksia hallintotuomioistuimissa. Kahdeksan vuotta lain voimaan tulon jälkeen lainvoimainen kuljetuspäätös puuttuu suuressa osassa kuntia joko yhden tai useamman jätelajin osalta. On erittäin tärkeää, että lakimuutoksilla selvennetään kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämistä.

- Esityksen mukaan saostus- ja umpikaivolietteen kuljetuksessa säilyisi kunnalla mahdollisuus päättää laissa säädettyjen kriteerien täytyessä, että kuljetuksen järjestää kiinteistön haltija. Selkeämpää olisi, että myös saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus säädettäisiin kunnan

järjestämisvastuulle. Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa kunta kilpailuttaa lietteen kuljetukseen toimijoita, joilla on tehtävään soveltuva kuljetuskalusto, ja varmistaa ajonohjausjärjestelmällään, että liete haetaan kaikilta kiinteistöiltä oikea-aikaisesti ja että liete päätyy asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Asiakkaiden erityiset tarpeet tyhjennysten ajankohdalle tai muille palvelun erityispiirteille voidaan hyvin toteuttaa kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa.

- Kunnan järjestämässä kuljetuksessa logistiikka on mahdollista suunnitella tehokkaasti, mikä pienentää kuljetusten aiheuttamia päästöjä ja varmistaa mahdollisimman edulliset ja tasapuoliset jätemaksut asiakkaille. Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa lietteen jätehuoltoon koskevat jätemaksut vahvistetaan taksassa, noudattaen jätelaissa säädettyä kunnan jätemaksua ja sen perusteita koskevia säännöksiä. Lisäksi kunnallinen jätehuolto-yhtiö voi kehittää asiakkaalle suunnattuja palveluja tehokkaasti ja asiakas saa kaikki jätehuollon palvelut yhdeltä toimijalta.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

- Kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoiminnan kehittäminen pakkausjätteen erilliskeräyksessä on olennaista kierrätystavoitteiden saavuttamisen kannalta. Yhteistoiminta mahdollistaa nykyisen pakkausjätteen kiinteistöittäisen erilliskeräyksen toimintamalliin. Pakkausjätteen keräämisen toteuttaminen tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa mahdollistaa keräyslogistiikan kokonaissuunnittelun ja sitä kautta tehokkaampien logististen ratkaisujen hyödyntämisen, joka tuo etuja tuottajille, kunnille ja asiakkaille.

- Kun kunnat järjestävät poltettavan jätteen (sekajätteen) ja biojätteen lisäksi pakkausjätteiden keräyksen, on mahdollista järjestää pakkausten lisäksi muiden samaa materiaalia olevien tuotteiden yhteiskeräys (esimerkiksi muovipakkausten ja muiden muovien keräys sekä metallipakkausten ja kotitalouksien muun pienmetallin yhteiskeräys). Myös uudet mahdolliset keräysmallit, kuten monilokerokeräys ja kierrätykseen ohjaaminen kannustavalla jätetaksalla, edellyttävät sitä, että kunnat järjestävät pakkausjätteiden keräyksen kiinteistöillä.
- Kuntien ja tuottajien toimiessa lakisääteisessä yhteistyössä pakkausjätteiden keräämisessä, jätehuollon järjestäminen on asukkaalle helpompaa, kun hän saa kaikki jätehuollon palvelut yhdeltä toimijalta, kunnalliselta jätehuoltoyhtiöltä. Kunnan hoitaessa pakkausjätteen kiinteistökohtaisen keräyksen poltettavan jätteen ja biojätteen keräyksen ohella, se pystyy ohjaamaan ja seuraamaan tehokkaammin jätehuollon kokonaisuutta ja varmistamaan mahdollisimman ympäristöystävälliset logistiset kuljetusratkaisut. Malli mahdollistaa myös kokonaisvaltaisen neuvonnan ja palvelutarjonnan asukkaille.
- Malli varmistaa myös, että tuottajilta saatava korvaus päättyy sellaisenaan alentamaan asukkaiden suorittamia, pakkausjätteiden tyhjennyksistä aiheutuvia maksuja.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

- Laissa jatkossakin säilytettävä mahdollisuus kunnan jätehuoltomääräysten antamiseen on hyvä (91 §). Jätehuoltomääräyksillä ohjataan erityisesti kunnan järjestämisvastuulle kuuluvan jätehuollon järjestämistä paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Suomen kuntien välillä ja myös kuntien sisällä (kuten Joensuussa keskustaajaman ja laajan haja-asutusalueen välillä) on mm. välimatkoista ja väestötiheydestä johtuvia eroja. Erilliskeräysvelvoitteiden yhtäläinen säätäminen

kansallisesti ja kunnan jätehuoltomääräyksillä perustellun poikkeamismahdollisuuden säilyttäminen on perusteltua. Kuten esityksen taustamateriaaleissa tuodaan esiin, on erilliskeräyksen ympäristöhyötyjä tarkasteltava myös paikalliset olot huomioon ottaen.

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

- Hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteiden asettamista myös elinkeinoelämän toimijoille voidaan pitää perusteltuna. Tämä ohjaa niitä tehostamaan jätehuoltokäytäntöjä ja parantaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontamahdollisuutta

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

- hallituksen esitysluonnos on kokonaisuutena hyvin perusteltu, ja on tärkeässä roolissa EU:n jätesäädöspaketin mukaisten kierrätystavoitteiden saavuttamisessa.
- Joensuun kaupungin näkemyksen mukaan olennaisia asioita ovat jätteenkuljetusten siirtäminen kokonaisuudessaan kuntien tehtäväksi, kuntien ja tuottajien lakisääteinen yhteistyö pakkausjätteiden erilliskeräyksessä sekä erilliskeräysvelvoitteista säättäminen

Himanka Marjo-Riitta
Joensuun kaupunki - Joensuun kaupunginhallitua 1.6.2020 § 198